

Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering

Veilig en inclusief samenleven; 'Aanpak radicalisering ter preventie van extremisme en terrorisme'
Notitie voor rondetafelgesprek met vaste commissie voor Justitie en Veiligheid, 11 april 2019

Het ROR

Het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) is hét opleidingscentrum van de overheid waar met korte lijnen; analyse, beleid, wetenschap en praktijk worden vertaald naar opleidingen en trainingen ter preventie van radicalisering en extremisme, ter bevordering van een veilig en inclusief Nederland.

Het ROR verspreidt kennis, inzicht en vaardigheden voor het omgaan met radicalisering ter preventie van extremisme en terrorisme. Dat gebeurt door het aanbieden (via de Rijks- en lokale overheid) van opleidingen en trainingen aan (eerstelijns)professionals, die deze thema's in hun dagelijks werk tegen komen. Trainingen op dit terrein zijn de afgelopen jaren door-ontwikkeld, gestroomlijnd, verduurzaamd en breder aangeboden. De nauwe samenwerking met de NCTV, AIVD en de toetsing door de curriculumcommissie maakt dat de trainingen de laatste actualiteit volgen, up to date kennis bevatten en het onderwijs in lijn is met de Contra Terrorisme strategie van het Rijk. De trainingen worden uitgevoerd door een selectie van trainers die een uitgebreide screening hebben ondergaan met jarenlange ervaring en verschillende expertises.

Het ROR is in 2015 voortgekomen uit de samenwerking tussen de NCTV en het Opleidingsinstituut DJI, om invulling te geven aan de uitvoering van het Actieprogramma 'integrale aanpak jihadisme' (2014). In navolging van het nieuwe governance model (2017, J&V) en ter bevordering van verdere professionalisering is er in 2018 een nieuwe governance structuur ingevoerd, waarbij de opdrachtgeversrol bij het NCTV belegd is, eigenaarschap bij DJI en het OI/ ROR de opdrachtnemer is.

Curriculumcommissie ROR

De Curriculumcommissie (CCR) is een vertegenwoordiging vanuit de wetenschap, analyse en beleid, Rijksdiensten, Rijksorganisaties en de praktijk van de professional. De CCR heeft een belangrijke rol in het toetsen van de kwaliteit van de opleidingscurricula en adviseert het ROR en de opdrachtgever over de kwaliteit (borging) en (door)ontwikkeling van de opleidingen en trainingen. De taken van de commissie bestaan uit het beoordelen van opgestelde curricula op consistentie, samenhang en actualiteit en het doen van aanbevelingen voor de verbetering van curriculumonderdelen, het aangeven van de wenselijkheid van nieuw opleidingsaanbod en het doen van voorstellen hieromtrent.

Doelgroep en afnemers

De doelgroep voor het opleidingsaanbod is zeer divers qua; leeftijd, achtergrond, niveau van de vooropleiding, het type organisatie en de professionele context. Het ROR heeft in de afgelopen jaren voor en in gezamenlijkheid met de organisaties trainingen ontwikkeld en uitgeleerd en daarmee van 2016 t/m 2018 ongeveer tienduizend professionals getraind;

- Gemeenten: ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid (OOV), baliemedewerkers, wijkteamleden, vreemdelingenloket, leerplichtinspecteurs, stadsontwikkeling en binnen grote gemeenten ook HR-adviseurs en bedrijfsmaatschappelijk werkers.
- via de Gemeenten de lokale aanpak ondersteunt; wijkteams multidisciplinair, maar ook Jeugdhulp: gezinsvoogden, jeugdhulpverleners, leidinggevenden en GGZ medewerkers.
- Politie: Wijkagenten, recherche en leidinggevenden.
- Koninklijke Marechaussee: ter ondersteuning van het CTER programma, langdurig en gedifferentieerd aanbod voor Opsporingsambtenaren, medewerkers inlichtingen, grensbewaking, beveiliging, officieren.
- Raad voor de Kinderbescherming: Raadsonderzoekers, leidinggevenden.
- Dienst Justitiële Inrichtingen: Basisopleiding medewerkers DJI met justitiabelen contact, leidinggevenden en aandachtsfunctionarissen, casemanagers en de TA-medewerkers.
- Kleine vreemdelingen keten (IND, COA en DT&V): Casemanagers, woonbegeleiders.

- Samenwerking met Stichting School en Veiligheid (SSV): inzet van de trainerspool, afstemming inhoud en curriculumcommissie.
- Samenwerking Integrale Veiligheid hoger onderwijs(IVHO): Borging curricula in opleidingen zoals bijv; social work, samenwerking bij ontwikkeling e-learning.

Van curriculum tot leerlijn radicalisering en extremisme

De curricula zijn opgebouwd met kennis, inzicht en toepassing. In de afgelopen jaren is er met name aandacht geweest voor jihadistische radicalisering, waarbij de basistrainingen gericht waren op bewustwording, 'normaliseren' d.m.v. feitelijkheden, veel aandacht voor reflectie op de eigen professionele houding, het signaleren en herkennen van gedrag, handelingsbekwaam maken en bevorderen van het netwerk en de lokale meld structuur.

Het huidige beeld van de samenleving geeft weer dat radicalisering en gewelddadig extremisme zich in vele vormen uit. Dit wordt bevestigd door recente rapporten van de AIVD en de NCTV; het dreigingsbeeld blijft niveau 4 van 5. Het jihadisme groeit nog gestaag in Nederland en datzelfde geldt voor de opkomst van rechts en links extremisme dus daar is sinds 2018 veel meer aandacht voor in de trainingen. Om te kunnen inspelen op constante veranderingen en blijvende ondersteuning van de professionals is er in 2018 gestart met de onderwijskundige doorontwikkeling van het bestaande aanbod. De opbouw van deze doorontwikkeling van 'basistraining tot duurzame leerlijn' gaat in 2019 verder vorm krijgen en bestaat uit 3 fasen; 1)basis 2)verdieping 3)leerwerktraject. De inhoud is vormgegeven in modules die ter toetsing worden voorgelegd aan de curriculumcommissie van het ROR. Er zullen ook vormen van blended learning worden toegepast. In deze opzet is er nadrukkelijk gekeken naar de wensen van professionals alsook de leerbehoefte van de organisatie en het afgestemde aanbod van het ROR daarop. De nadruk ligt nog meer op de transfer en borging van kennis en vaardigheden in de organisatie, met een hoger leerrendement als gevolg.

Modules;

Radicalisering

Begrippen en definities van radicalisering, cijfers, Signalen (her)kennen, Adolescentie en radicalisering als proces in de identiteitsontwikkeling, Triggers en risicofactoren voor radicalisering.

Referentiekader

Normen en waarden van: a. zichzelf, b. de professional, c. een geradicaliseerde. Professionele beroepshouding; dilemma's & normen en waarden.

Religie en ideologie

Basiswaarden (van links- en rechtsextremisten of van de islam), waaronder bijvoorbeeld het verschil tussen een orthodoxe/fundamentalistische moslim en een jihadistisch ideologisch gedreven moslim. Er is aandacht voor extremistisch gedachtegoed en extremistische organisaties vanuit diverse ideologische gebieden, zoals; Links, Rechts, Dieren en actuele uitingsvormen, stromingen en extremistische splinterbewegingen.

Handelingsperspectief

Procedures: melden en rapporteren over radicalisering. Algemene regels en individuele mogelijkheden en netwerken benutten, creëren.

Privacy

De geheimhoudingsplicht van de zorgprofessional / hulpverlener. Uitzonderingen van het beroepsgeheim. Stappenplannen voor het zorgvuldig verstrekken van informatie.

Vaardigheden

Diverse gespreksvoeringsmethodieken, bejegening.

Evaluatie & doorontwikkeling

De trainingen van het ROR worden door de professionals met een hoog cijfer gewaardeerd; gemiddeld een 8.2. Uit een in 2018 gehouden evaluatie bleek dat er veel behoefte is naar vervolgtrainingen die praktischer zijn, meer op maat van de lokale context en uitgebreid met kleine vervolgmodules om het onderwerp levend te houden. Dit sluit aan op de ingezette koers om professionals blijvend te ondersteunen met actueel en getoetst opleidingsaanbod.